

Jēdziena «Bibliotēka 2.0» evolūcija

BIBLIOTĒKU NOZARES UN SASKARNOZARU TERMINOLOĢIJA: TEORIJA UN PRAKSE
KONFERENCE, 06.10.2017

SILVA SUHAŅENKOVA
LNB STRATĒĢISKĀS ATTĪSTĪBAS SPECIĀLISTE

Tīmeklis 1.0 – Tīmeklis 2.0 – Tīmeklis 3.0 –
Tīmeklis 4.0 – Tīmeklis 5.0 - ...

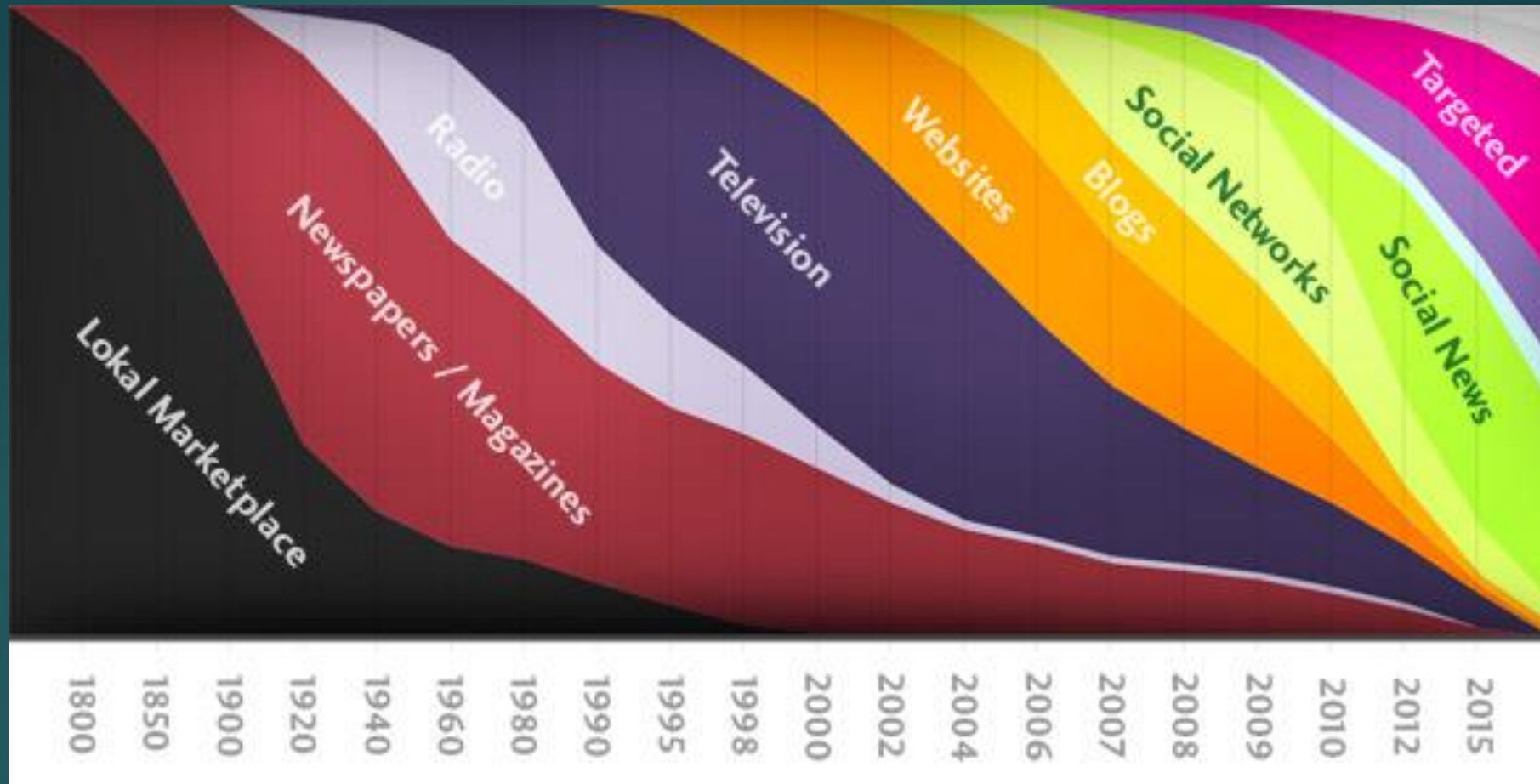

Bibliotēka 1.0 – Bibliotēka 2.0 - Bibliotēka 3.0 -
Bibliotēka 4.0 - Bibliotēka 5.0 - ...

Tīmeklis 1.0 = Statisks

Tīmeklis 2.0 = Lietotājoorientēts

- ▶ Personīgās tīmekļa vietnes → emuāri
- ▶ Enciklopēdijas → vikipēdijām.
- ▶ Tekstā balstīta apmācība, informācijas sniegšana → straumējošas vides pakalpojums
- ▶ Taksonomija → folksonomija
- ▶ E-pasta servisā balstītais jautājumu - atbilžu pakalpojums klientu apkalpošanā → tūlītējas ziņojumapmaiņas pakalpojums
- ▶ «Harnessing Collective Intelligence», «Collective Mind»

Informācijas plūsmas modelis (Thomas Baekdal, 2009)

Tīmeklis 3.0 – Semantiskais tīmeklis

Tīmeklis 4.0 – Intelīgentais tīmeklis

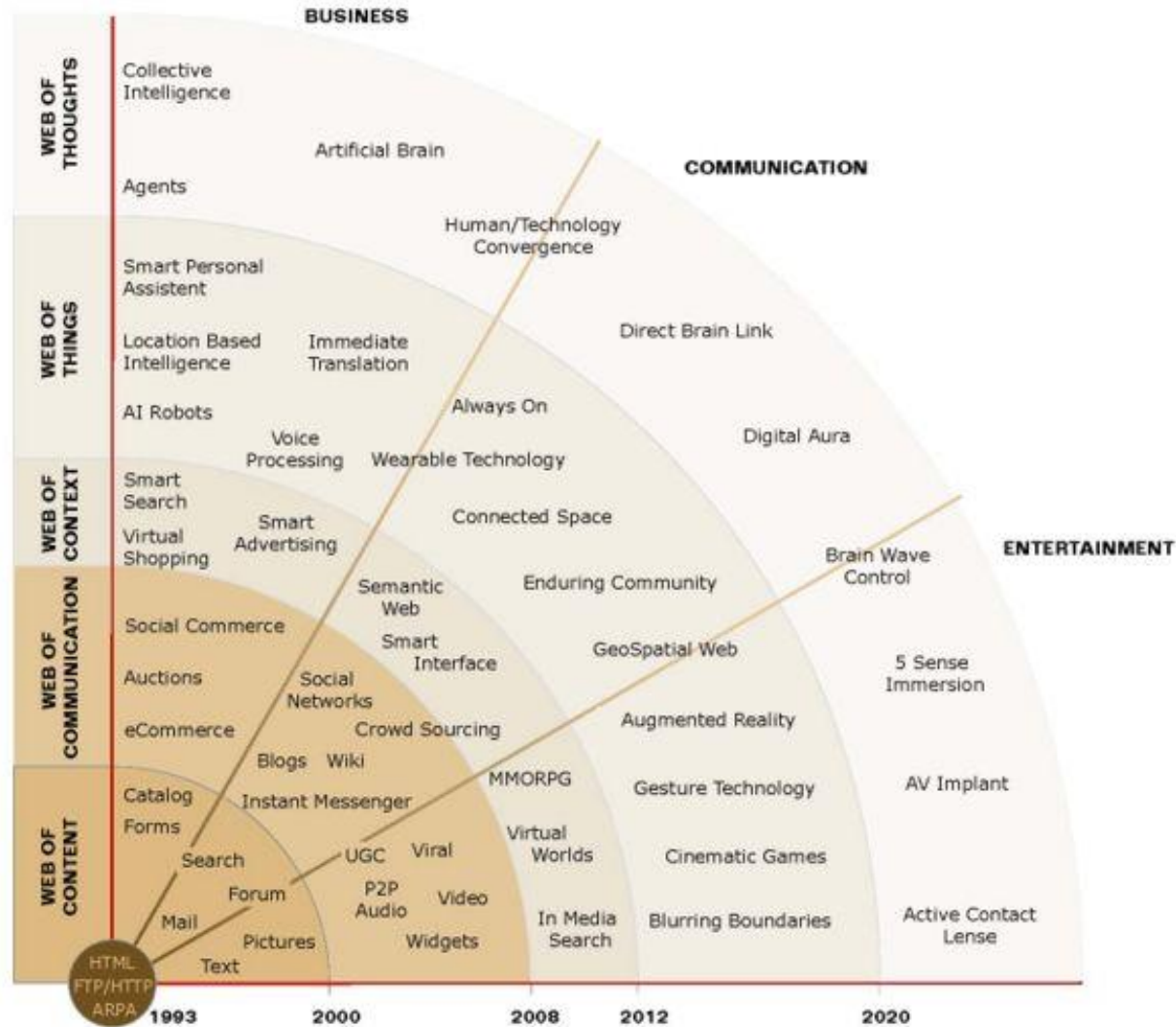
- Nepārtrauktība – Identitāte – Savienojums
- *Internet of things*

Meklēšanas iespēju attīstība (Rahul Sharma)

Kur mēs esam šobrīd?

Bibliotēkas paaudzes

2010. gada perspektīva, bibliotēka 2.0 – attieksme / lietotājoorientētība

**Tiešsaistes ziņojumapmaiņa –
tīmekļa aplāde, straumējoša vide
– emuāri – sociālie tīkli – tagi,
folksonomijas un grāmatzīmes –
RSS barotnes – mistri (*mashup*)**

**Bibliotēka – saturā bagāta,
interaktīva un sabiedriski aktīva**

**Bibliotekārs – aktīvs, zinošs, gatavs
eksperimentēt**

Bibliotēka 1.0 - konservatīva, tradicionāla
tipa bibliotēka

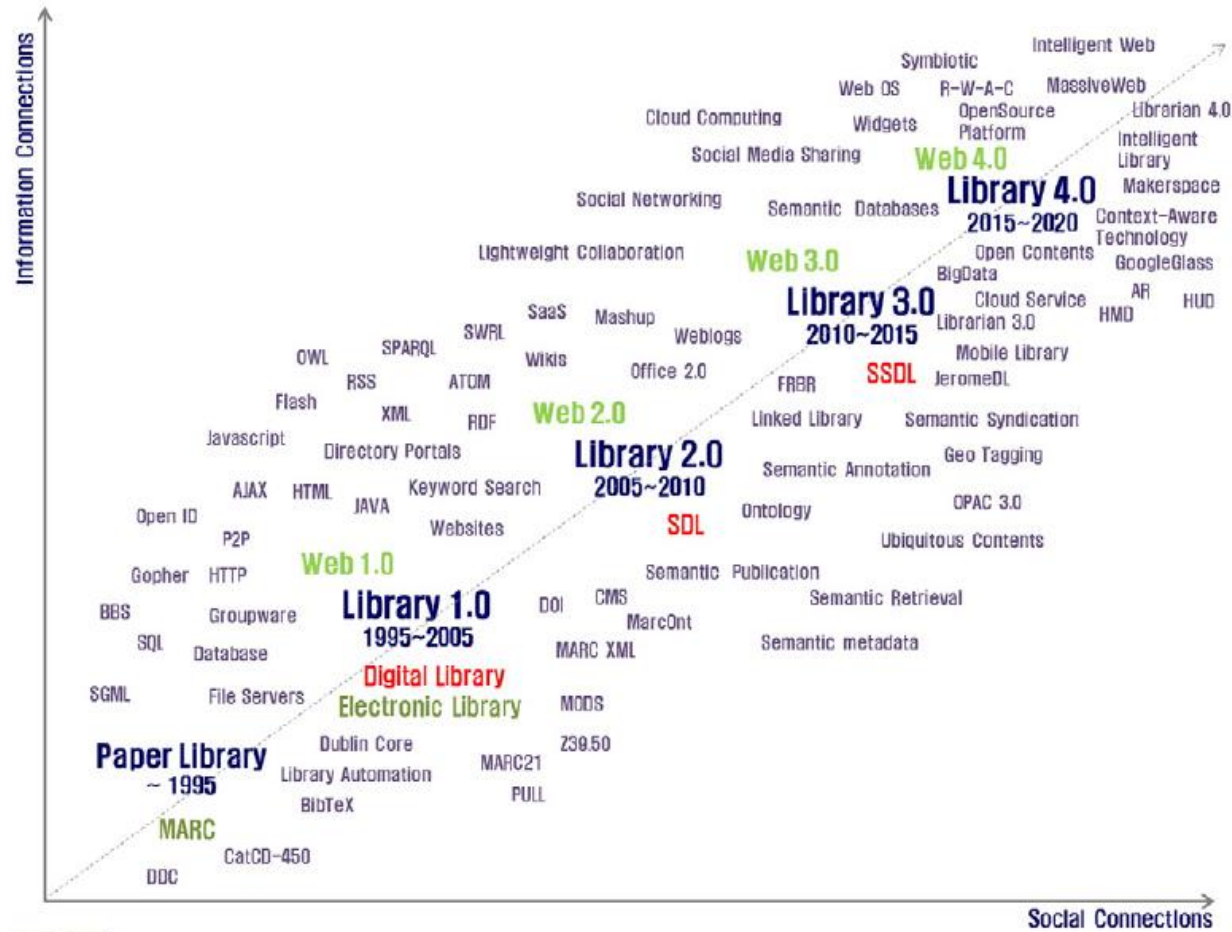
Bibliotēka 2.0 – lietotājorientēta, uzsver
lasītāja lomu / samazinās bibliotekāra loma

Bibliotēka 3.0 - Bibliotēkas 1.0 un 2.0 hibrīds,
bibliotekāram tiek atdota tā būtiskā loma.
Semantiska bibliotēka

	Bibliotēka 1.0	Bibliotēka 2.0	Bibliotēka 3.0
Laika periods	1990 - 2005	2006 - 2010	2010 - 2020
Mijiedarbība	Vienvirziena	Abos virzienos, publiska	Personalizēta, pielāgojama
Saistītās tehnoloģijas	MARCK, HTML	RSS, WIKI, emuāri, Flickr, tagošana, aplādes, grāmatzīmjes, mistri (mash-up) u.t.t.	Semantiskā meklēšana / tehn. ontoloģijas, mobilās tehn., mākslīgais intelekts, konteksta jūtība, mākoņdati
Atslēgvārdi	Izdevums	Līdzdalība, dalīšanās, atvērtība	Semantiskais tīmeklis, metadati, ontoloģijas
Informācijas sniegšana	Vērsta uz bibliotēku, uz uzkrāšanu	Atveidošana ar lasītāja līdzdalību	Tehnoloģija atveido lasītāja vajadzību
Informācijas lietošana	Lasīšana	Lasīšana, rakstīšana	Lasīšana, rakstīšana, izpilde (execute)
Informācijas lietotājs	Cilvēks	Cilvēks	Cilvēks, mašīna
Informācijas pilnvarojums	Slēgts, centralizēts, vērsts uz bibliotekāru	Popularizēts, centralizēts, uz lasītāju vērsts	Decentralizēts (attēlo tikai nepieciešamo informāciju)
Gala iekārta	Dators	Dators, mobilais telefons	Dators, mobilais telefons, iPad, tehn.aksesuāri

Bibliotēka 4.0.

- ▶ **Inteliģenta** bibliotēka
- ▶ **Lielo datu** bibliotēka
- ▶ **Paplašinātās realitātes** bibliotēka
- ▶ **Konteksta jūtīga** (context aware) bibliotēka
- ▶ Bibliotēka izmanto **progresīvas ekrānu tehnoloģijas**
- ▶ Bezgalīgi **radoša** bibliotēka (Infinite creative space = Makerspace)

PALDIES